

نازدهای اطلاع رسانی و اطلاع یابی

«شماره پنجم، اردیبهشت ماه ۱۳۸۰»

آنچه در این شماره می خوانید:

۱. برای استفاده بهتر از اینترنت، شیوه جستجوی خود را بهبود بخشیم.....ص ۱
۲. ایران در اینترنت: معرفی چند سایت درباره ایران.....ص ۲
۳. جستجو در اینترنت (۳): جستجوی پیشرفته نیز ساده است!.....ص ۳
۴. شبکه رزنت و اطلاعات علمی: دسترس پذیری از طریق آن.....ص ۴
۵. دسترسی به اطلاعات کنفرانسها در اینترنت.....ص ۵
۶. معرفی امکانات جدید موتور Google.....ص ۶
۷. مقایسه کارایی موتورهای جستجو.....ص ۷

و بنام خدا:

برای استفاده بهتر از اینترنت، شیوه جستجوی خود را بهبود بخشیم^(۱)

با توجه به حجم روزافزون و شگرف منابع موجود در اینترنت و نیز تنوع در شکل و کیفیت این منابع، ضروری است هنگام جستجوی اطلاعات مورد نیاز خود شیوه‌ای را انتخاب کنیم که با نتایج بسیار زیاد و غیر قابل کنترل، یا نتایج کم ربط و احیاناً بی ربط روبرو نشویم. این امر از آن جهت حایز اهمیت است که به عنوان اعضای هیأت علمی و یا دانشجویان تحصیلات تکمیلی باید بتوانیم در وقت خود صرفه جویی کرده و به منابع کاملاً مرتبط با نیاز خود دست یابیم. همچنین، با افزایش دسترسی و میزان استفاده دانشجویان مقطع کارشناسی از اینترنت، انتظار آنست که به عنوان اعضای هیأت علمی و یا استاد راهنما بتوانیم این گروه بزرگ و مشتاق را در جستجوی منابع مورد نیازشان هدایت کنیم. به همین دلایل، با اندکی مطالعه و دقت در شیوه کار موتورهای جستجو و امکاناتی که برای جستجوی پیشرفته در اختیار قرار می‌دهند، می‌توان مهارت جستجوی بهتر و اطلاع‌یابی مفیدتر را فرا گرفت. برخی از مقاله‌های شماره حاضر به این امر اختصاص یافته است.

نشریه کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه فردوسی

مسئول: دکتر مهری پربرخ

زیر نظر: دکتر رحمت‌الله فتاحی

مدیر داخلی: سهراب درویش

تایپ کامپیوتری: معصومه صالح‌نفر

پست الکترونیک: sdarvish@wall.um.ac.ir

تلفن: ۸۴۱۸۱۱۳، ۸۴۲۴۶۶۹، ۸۴۲۳۹۵۹

همکاران این شماره:

دکتر رحمت‌الله فتاحی - یزدان منصوریان

سهراب درویش - نفیسه دری‌فر

فاطمه هراتیان و ثریا ضیائی.

ایران در اینترنت: معرفی چند سایت درباره ایران^(۱)

با توجه به گستردگی جهانی شبکه اینترنت و وجود سایتهای اطلاعاتی مختلف، وجود سایتهای ایرانی را نباید نادیده گرفت، به خصوص، زمانی که دنبال اطلاعات خاص در مورد ایران هستیم. به عنوان مثال، می‌توان به [net iran](http://www.netiran.com) اشاره نمود، این سایت که با نشانی <http://www.netiran.com> قابل دسترسی می‌باشد و اطلاعات متنوعی در باب موضوعهایی چون هنر، اقتصاد، سیاست و غیره در مورد ایران ارائه می‌دهد. پس از فراخوانی این سایت، اگر گزینه [clipping](#) و سپس [books](#) انتخاب شود، می‌توان سیاهه‌ای از ۲۴۸ عنوان کتابهای گوناگون را که از سال ۱۹۹۲ تا ۲۰۰۰ در ایران چاپ شده همراه با مشخصات توصیفی و چکیده‌ای از آنها را مشاهده کرد. از مزایای دیگر، این است که با انتخاب قسمت [who's who](#) و سپس [news media](#) می‌توان راهنمای مجلات ایران را ملاحظه کرد که در آن ۱۰۰۱ عنوان نشریه با ذکر نام، موضوع، مدیر مسئول، تلفن و فاکس نشریه معرفی شده است. از طرفی، ضمن معرفی سایتهای خبری [Tehran Times](#) و [Iran news](#) امکان جستجو در این مجموعه را از سال ۱۹۹۳ از طریق جستجوی کلیدواژه ([Keyword](#)) یا جستجوی مفهومی ([Search Concept](#)) فراهم می‌نماید. بیشتر مطالب بدست آمده در این جستجوها تمام متن می‌باشد.

● سایتهای دیگر

- از جمله دیگر سایتهای، سایتی است با نشانی <http://www.searchir.com> که اطلاعاتی در رابطه با هنر، تجارت، کامپیوتر، دولت، بهداشت و خانواده در ایران را در برمی‌گیرد. هر کدام از این موضوعها، موضوعهای فرعی تری را شامل می‌شود؛ به طور مثال، در قسمت آموزش ([Education](#)) می‌توان به فهرست دانشگاههای ایران و نشانی آنها، مؤسسات تحقیقاتی، واژه‌نامه انگلیسی فارسی، علوم مختلف، شبکه اطلاع‌رسانی کتاب و یا در قسمت دولت ([Government](#)) در مورد آمار و مراکز آماری، سازمانها، اسناد و غیره اطلاعاتی را دریافت کرد.

- [Iran view](#) سایتی است به نشانی www.iranview.com که از آن طریق می‌توان اطلاعاتی در مورد شهرهای توریستی، نقاط دیدنی و سایتهای گوناگون در زمینه‌های مختلف را جستجو کرد. به عنوان مثال، اگر در سایت مذکور گزینه [mashhad kit co](#) انتخاب شود، می‌توان سیاهه‌ای از مجله‌های الکترونیکی در حوزه‌های مختلف به خصوص کامپیوتر و مهندسی را دید و با انتخاب هر کدام به عنوان مورد نظر دسترسی پیدا نمود. همچنین، امکان دسترسی به چندین سایت دیگر از جمله شبکه امام رضا وجود دارد که از طریق آن می‌توان به تعداد زیادی از

۱- تریا ضیائی: کارشناس کتابخانه علوم اداری و اقتصادی

سایت‌های جهان اسلام راه یافت.

انتخاب کتابهای فارسی از طریق اینترنت

شناخت سایت‌های زیادی که کتاب‌فروشان در اینترنت ایجاد کرده‌اند باعث سرعت و سهولت زیادی در امر انتخاب می‌شود. برخی از این سایتها توسط کتابفروشان ایرانی طراحی شده است. تعدادی از آنها در اینجا معرفی می‌شود.

۱) سایت <http://www.ketabnet.org> این سایت اطلاعات کتابهای منتشر شده در ایران را به صورت بانکهای اطلاعاتی، شامل کتابهای منتشر شده از سال ۱۳۶۹، فهرست کتابهایی که در هر روز منتشر می‌شود و کتابهای در حال چاپ ارائه می‌دهد. با انتخاب بانکهای اطلاعاتی می‌توان منابع مورد نیاز را بر اساس عنوان، نویسنده، ناشر و یا موضوع جستجو کرده و آن را می‌توان بر اساس تاریخ نشر و نویث چاپ نیز محدود کرد. در نتیجه جستجو، اطلاعات کامل کتاب انتخاب شده، موضوع ورده آن بر اساس رده‌بندی دیویی مشخص می‌شود.

۲) سایت <http://www.sokhan.com> در ابتدا، پس از فراخوانی این سایت یک فهرست موضوعی شامل علوم اجتماعی - ادبیات - جسم و روان - هنر - کودکان - مراجع و دین مشاهده می‌شود که با انتخاب هر کدام، سیاهه‌ای از کتابهای آن موضوع همراه با اطلاعات کتابشناختی (مشخصات و توصیف کوتاهی از هر کتاب) ارائه می‌شود.

۳) سایت <http://www.asia-publishing.com> این سایت شامل کتابهای موسسه آسیا و گلچینی از کتابهای فارسی از ناشرین داخل ایران می‌باشد. منابع معرفی شده بر اساس موضوعهای شعر و عرفان، تاریخ و سیاست، هنر، رمان، دیکشنری و غیره مرتب شده و با انتخاب کاتالوگ و سپس موضوع مورد نیاز، می‌توان به سیاهه کتابهای معرفی شده در این سایت دسترسی پیدا نمود. افزون بر این، سیاهه‌هایی از کتابهای آمازون در مورد ایران را نیز بر اساس موضوع ارائه می‌کند.

۴) سایت <http://www.iranbooks.com> در این سایت کتابهای فارسی و انگلیسی درباره ایران از سال ۱۳۵۸ تاکنون معرفی می‌شود، در صفحه اصلی آن با انتخاب [check out our publications](#) می‌توان این منابع را ملاحظه کرد. ضمن اینکه مشخصات کاملی از کتاب را ارائه می‌دهد، در بیشتر موارد توصیف محتوای کتاب، معرفی نویسنده و نقد کتاب را نیز به زبان انگلیسی به همراه دارد.

سایت‌های دیگری که می‌توان در این زمینه از آن بهره جست عبارتند از:

<http://www.rowzan.com>

<http://www.jahanbooks.com>

<http://www.mazdapub.com>

جستجو در اینترنت (۳)

جستجوی پیشرفته نیز ساده است! (۱)

به طور معمول، اکثر موتورهای جستجو دو شیوه را برای جستجوی اطلاعات در اختیار قرار می‌دهند:

(۱) ابتدا صفحه "جستجوی ساده" در اختیار شماست که می‌توانید با تایپ کلمه یا عبارت مورد جستجوی خود و زدن دکمه Enter یا اشاره موشواره روی گزینه Search، نتایج مورد نظر را بعد از چند لحظه ملاحظه نمایند. این شیوه اغلب با بازیافت بیش از اندازه و یا کم‌ریض و بی‌ربط روبرو می‌شود و شما بسادگی به منابع مورد نظر خود نمی‌رسید. اغلب مشکلات کاربران اینترنت هم ناشی از استفاده از این شیوه جستجو است.

(۲) شیوه دوم "جستجوی پیشرفته"، که به طور معمول، توسط افرادی که تجربه کار بیشتر با موتورهای جستجو را دارند بکار می‌رود. اغلب موتورهای جستجو، این امکان را با انتخاب گزینه‌هایی به نام Advanced Search یا Power Search در روی صفحه جستجو ارائه می‌دهند.

● جستجوی پیشرفته در یاهو

Home Help

Search

Search Tips Advanced Search Syntax

Search help

Yahoo! Usenet

The options below apply only to Yahoo! Directory searches:

Select a search method:

- ☒ Intelligent default
- ☐ An exact phrase match
- ☐ Matches on all words (AND)
- ☐ Matches on any word (OR)

Select a search area:

- ☒ Yahoo Categories
- ☐ Web Sites

Find only new listings added during the past 4 years

After the first result page, display 20 matches per page

۱. محل تایپ واژه یا عبارت جستجو
۲. محدود کردن دامنه جستجو به کل فایل یاهو و یا به گروه‌های خبری (Usenet)
۳. پیش‌فرض هوشمند
۴. جستجوی دقیق یک عبارت به همان شکل که مورد نظر است، مثل Psychology of exceptional children. از این گزینه برای جلوگیری از بازیابی اطلاعات نامربوطی که از ترکیب اتفاقی واژه‌ها حاصل می‌شود (مثل children psychology یا Exceptional psychology)

استفاده می‌گردد.

۵. ترکیب دو واژه برای محدود کردن موضوع (مثل child Nutrition که در واقع "کودک" و "تغذیه" را در صفحات اینترنتی جستجو می‌کند). این گزینه با استفاده از منطق ریاضی "و" AND منابعی را که هر دو واژه مورد نظر در آنها وجود دارد، بازایی می‌کند.

۶. از این گزینه برای باز کردن یا افزایش دامنه جستجو در مورد موضوعهایی که با واژه‌های مترادف و یا هم‌خانواده به کار می‌رود (مثل Iran یا Persia یا Management یا Administration) استفاده می‌شود. به عبارت دیگر، هرگاه مطمئن نیستید که موضوع مورد نظر شما بیشتر با چه اصطلاحی در منابع به کار برده شده است، از گزینه OR استفاده کنید (هر دو واژه را در محل مربوطه تایپ نمایید).

۷. انتخاب این گزینه باعث می‌شود که جستجوی موضوع مورد نظر شما فقط در دسته‌بندیهای موضوعی ویژه یاهو (Yahoo Categories) انجام شود و نتایج محدودتر و در عین حال مرتبط‌تری بازایی گردد. دسته‌بندیهای موضوعی یاهو در ۱۴ مقوله در صفحه اول یاهو مشاهده می‌شود.

۸. این گزینه، جستجوی شما را به تمام سایتهای وب تعمیم می‌دهد. بنابراین، تعداد سایتهای بازایی شده افزایش خواهد یافت و در نتیجه یافتن سایتهای مرتبط از میان سایتهای کم‌ربط یا بی‌ربط مشکلتر خواهد شد.

۹. برای محدود کردن جستجوی خود با توجه به زمانی که سایتهای به اینترنت افزوده شده‌اند، می‌توان از این گزینه استفاده کرد. برای مثال، چنانچه بخواهید فقط سایتهایی که طی ۳ ماه گذشته یا تنها طی یک هفته گذشته روی اینترنت گذاشته شده است بازایی شود، باید گزینه‌های 1 week یا 3 months را انتخاب کنید.

۱۰. تعداد نتایج بازایی شده در هر صفحه رایانه را می‌توان با این گزینه تنظیم کرد. برای مثال، می‌توان روی هر صفحه رایانه ۲۰ یا ۳۰ مورد و یا حتی ۱۰۰ مورد را نمایش داد. در حالت معمول، در هر صفحه ۲۰ مورد نمایش داده می‌شود.

● جستجوی پیشرفته در موتور جستجوی Google

Advanced Web Search

Find results: with all of the words, with any of the words, with the exact phrase, without the words

Occurrences: Return results where my terms occur anywhere in the page

Language: Return pages written in any language

Domains: Only return results from the site or domain e.g. google.com, org. More info

SafeSearch: No filtering, Filter using SafeSearch

Page-Specific Search

Similar: Find pages similar to the page e.g. www.google.com/help.html

Links: Find pages that link to the page

۱. این گزینه واژه‌های مورد جستجو را با هم در نظر می‌گیرد و سایت‌هایی که آن واژه را دربردارد بازایی می‌کند. در واقع، مانند یا هو از منطق "و" (AND) برای محدود کردن نتایج بازایی استفاده می‌کند (مانند Agriculture و Machinery نیز Iran و Architecture و Ancient).
۲. برای جستجوی موضوعی که با واژه‌های مترادف یا هم‌خانواده نوشته می‌شود، از این گزینه استفاده کنید (مانند Library Science, Librarianship).
۳. برای جستجوی موضوعها در قالب یک عبارت دقیق این گزینه را به کار ببرید (مانند Nuclear Magnetic Resonance و یا Modern English drama).
۴. از این گزینه برای محدود کردن نتایج بازایی و عدم بازایی برخی سایتها استفاده کنید (به عنوان مثال، چنانچه بخواهید سایت‌هایی درباره Agricultural Machinery و نه Tractors بیابید، باید از عملگر Not میان این دو موضوع استفاده کنید).
۵. برای مشخص کردن تعداد نتایج بازایی در روی هر صفحه، از این گزینه استفاده کنید. در حالت معمول، در هر صفحه ۱۰ مورد نمایش داده می‌شود.
۶. این گزینه، محل جستجوی جمله یا موضوع مورد نظر را مشخص می‌کند. برای مثال، می‌توانید جستجو را فقط به جستجوی جمله مورد نظر در "عنوان" صفحه یا سایت و یا حتی در نشانی URL محدود کنید.
- در حالت معمول، جستجو در همه قسمت‌های صفحه‌های اینترنتی یا سایتها انجام می‌شود.
۷. با این گزینه، جستجوی خود را می‌توانید به یک زبان خاص محدود کنید و یا همه زبانها را برای جستجو انتخاب نمایید. بدیهی است، محدود کردن جستجو به یک زبان نتایج مشخص‌تری را بازایی خواهد کرد و وقت کمتری از شما برای بازبینی سایتها گرفته خواهد شد.
۸. در موتور گوگل این امکان فراهم شده است که جستجوی خود را به یک سایت یا مؤسسه خاص محدود کنید. برای مثال، نشانی www.utoronto.ca مربوط به دانشگاه تورنتو کانادا است که می‌توانید در محدوده آن به جستجوی اطلاعات بپردازید.
۹. جستجوی خود را می‌توانید به شکلی انجام دهید که برخی سایت‌های غیر ضروری یا غیر اخلاقی بازایی نشود. برای این کار، باید فیلتر مورد نظر خود، یعنی Safe Search را انتخاب کنید. در حالت عادی، گزینه No Filtering (بدون فیلتر) اجرا می‌شود.
۱۰. در این گزینه می‌توانید برای جستجوی سایت‌های مشابه یا سایتی که آن را مفید و مرتبط تشخیص داده‌اید، استفاده کنید. موتور گوگل یا جستجو در قابل خود، سایت‌های مشابه را بازایی می‌کند.
۱۱. با استفاده از این گزینه، می‌توانید صفحه‌ها یا سایت‌هایی را که به سایت مورد استفاده شما پیوند (link) برقرار کرده‌اند و به عبارتی مرتبط با آن هستند، بازایی کنید. برای افزایش مهارت خود، تنها با صرف چند دقیقه از وقت خود می‌توانید هر یک از راه‌های جستجو پیشرفته را تمرین کنید. شیوه جستجوی پیشرفته در سایر موتورهای جستجو نیز تقریباً شبیه موارد فوق است.

شبکه رزنت و اطلاعات علمی: دسترسی پذیر از طریق آن^(۱)

مقدمه

دسترسی به اطلاعات علمی به صورت پیوسته (on-line) از جمله راهکارهایی است که امروزه در کتابخانه‌های جهان مورد توجه می‌باشد. بسیاری از پایگاههای اطلاعاتی که زمانی چاپی و بعد به صورت دیسک فشردۀ نوری منتشر می‌شدند، در حال حاضر بیشتر به شکل پیوسته دسترسی پذیرند. اتصال به بعضی از معروفترین پایگاهها برای کتابخانه‌های دانشگاهی از طریق شرکت رزنت فراهم شده است.

معرفی رزنت (Rose-net)

رزنت نام یک شبکه اطلاع‌رسانی علمی است که در بهمن ۱۳۷۷ کار خود را آغاز کرد. از آن تاریخ تا امروز به تدریج بر امکانات این شبکه افزوده شده است. در حال حاضر مجموعه به نسبت کاملی از انواع پایگاهها و بانکهای اطلاعاتی مشهور در بیشتر زمینه‌های موضوعی در آن یافت می‌شود. این شبکه در محیط وب به نشانی <http://www.rose-net.co.ir> دسترسی پذیر است.

Best view: MS Internet Explorer, 800x600 resolution

بخشهای اصلی منابع اطلاعاتی در رزنت

اطلاعات موجود در این شبکه شامل پنج گروه اصلی زیر است:

- (۱) پایگاههای اطلاعاتی (Databases)
 - (۲) مجله‌های الکترونیکی (Electronic Journals)
 - (۳) منابع تمام‌متن و تمام تصویر (Full Text/Full Image)
 - (۴) مراجع الکترونیکی (E-References)
 - (۵) منابع مدیریت دانش (Knowledge Management)
- پایگاههای اطلاعاتی بیشتر شامل چکیده‌نامه‌های معروف در رشته‌های مختلف هستند. برای دسترسی به این پایگاهها می‌توانید دستورالعمل زیر را اجرا کنید:

۱- یزدان منصوریان: کارشناس ارشد کتابخانه مرکزی

گام نخست: ابتدا به سایت رزنت به نشانی فوق متصل شوید و در صفحه نخست گزینه **Databases** را انتخاب کنید.

گام دوم: در صفحه جدیدی که باز می‌شود، فهرستی از مؤسسه‌ها را ملاحظه خواهید کرد. بر اساس رشته تخصصی خود می‌توانید یکی را انتخاب کنید. رشته‌های علوم انسانی، مدیریت و کشاورزی می‌توانند **Silver Platter** و سایر رشته‌ها، پروژه مهندسی، **DIALOG** را برگزینند. البته، توصیه می‌شود یکبار تک‌تک این گزینه‌ها را انتخاب نمائید تا با منابع موجود در هر یک بیشتر آشنا شوید.

گام سوم: پس از انتخاب نام هر یک از ناشران، صفحه ورود به پایگاه‌های آنها باز خواهد شد. در اینجا به اسم کاربر و گذر واژه احتیاج دارید که می‌توانید آنها را از کتابخانه دانشکده خود بخواهید.

گام چهارم: پس از وارد کردن اسم کاربر و گذر واژه، پایگاه‌های اطلاعاتی برای شما دسترس پذیر خواهد شد. در اینجا به عناوین تعدادی از آنها اشاره می‌شود:

برخی از پایگاه‌های متعلق به Silver Platter عبارت است از:

Agris	(نظام اطلاع‌رسانی کشاورزی)
ISA	(چکیده علوم اطلاع‌رسانی)
Geobase	(پایگاه جغرافیا)
Philosopher Index	(نمایه نامه فلسفه)
Wilson Business	(چکیده نامه بازرگانی)

برخی از پایگاه‌های DIALOG عبارت است:

Metadex	(چکیده نامه متالوژی و مواد)
Biotechnology	(چکیده نامه بیوتکنولوژی)
Compendex	(چکیده نامه الکترونیک مهندسی)

فهرست کامل این پایگاه‌ها و سایر منابع موجود در رزنت را می‌توانید در صفحه نخست با انتخاب گزینه **Products & Services** ملاحظه کنید. در میان پایگاه‌های اطلاعاتی رزنت یکی از عناوین قابل توجه (**CCC (Current Content Connect)**) نام دارد که محصول ارزشمند شرکت **ISI** است. دسترسی به این پایگاه به اسم کاربر و گذر واژه نیازی ندارد. این پایگاه فهرست مندرجات و چکیده مقالات معروفترین مجله‌های هسته‌ای رشته‌های مختلف را در بردارد. در حال حاضر دسترسی به تمام موضوعها در این پایگاهها میسر است، اما ممکن است در آینده منحصر به رشته کشاورزی و زیست‌شناسی شود. برای دسترسی به آن در قسمت **Database** گزینه **ISI** را انتخاب کنید که در این صورت صفحه جدیدی باز خواهد شد و در آن باید روی گزینه **CCC** اشاره نمائید تا صفحه جستجوی پایگاه فراخوانی گردد. توضیحات مربوط به سایر منابع اطلاعاتی رزنت را در شماره بعد نشریه مطالعه کنید.

دستیابی به اطلاعات کنفرانسها در اینترنت^(۱)

کنفرانسها، کنگره‌ها و سمینارها و بطور کلی همایشها یکی از راههای مناسب برای تبادل اطلاعات و تجربه‌ها میان اعضای یک یا چند حلقه در سطح ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی می‌باشد. با جستجو در سایتهای مربوط به کنفرانسها، چه در یک حوزه تخصصی و چه در زمینه‌های مختلف، نه تنها می‌توان از موضوع/زمان/مکان/امکانات و هزینه‌های کنفرانس مطلع شد، بلکه حتی می‌توان با مکاتبه الکترونیک (e-mail) اقدام به ثبت نام نمود، محل اقامت رزرو کرد و از اطلاعات و راهنماییهای برگزارکنندگان مطلع شد. از طریق همین سایتهای، حتی می‌توان متن الکترونیکی چکیده مقاله خود را یا متن کامل آن را برای برگزارکنندگان ارسال کرد. از جمله این سایتهای: Gordon Research Conference با نشانی gro.umi.edu است. در این سایت با انتخاب All conferences database، تمام کنفرانسها بر اساس عنوان بازیابی می‌شود. در همین صفحه با انتخاب Attending A Conference می‌توان درباره مراحل ثبت نام اطلاعات لازم را کسب نمود.

از دیگر سایتهای معروف برگزاری کنفرانسها Academic Conference calendar می‌باشد که دارای میاهای بر اساس حروف الفبایی 'عنوان کنفرانسها' است. این سایت ویژه کنفرانسهایی است که در مراکز دانشگاهی برگزار می‌شود. نشانی اینترنتی این سایت: www.eerdmans.com/AcConfCalendar.htm است.

The screenshot shows the header of the Eerdmans.com website. It includes a logo on the left, followed by the site name 'eerdmans.com'. To the right are links for 'HOME', 'YOUR ACCOUNT', 'SHOPPING CART', and 'HELP?'. Below this is a horizontal navigation bar with links: 'HOME', 'AUTHORS', 'YOUNG READERS', 'MINISTRY RESOURCES', 'ACADEMIC RESOURCES', and 'CONTACT US'. At the bottom of the header is a search bar with the text 'BOOK SEARCH' on the left, a search button in the middle, and a dropdown menu on the right showing 'All Subjects'.

Academic Conference Calendar

سایت دیگری به‌نام Conference Calendar با نشانی www.esf.org/euresco/00/c_cal00.htm وجود دارد. در ضمن چنانچه به دنبال کنفرانسهایی مربوط به یک حوزه تخصصی باشید، می‌توانید در یکی از موتورهای جستجو، مثلاً Google، تحت موضوع مربوطه و کلیدواژه Conferences جستجو کنید. نمونه‌هایی از کنفرانسهایی تخصصی عبارتند از: Agriculture Science با نشانی www.gro.umi.edu در حوزه کشاورزی و سایت www.tu.chemnitz.de/physik در حوزه فیزیک. مراجعه منظم به سایت کنفرانسها موجب افزایش آگاهیهای جدید و دستاوردهای نوین علمی و حرفه‌ای می‌شود، ضمن آنکه به سادگی می‌توان به مقاله‌ها یا حداقل چکیده مقاله‌های کنفرانسها نیز دسترسی پیدا کرد.

۱- فاطمه هراتیان: کارشناس کتابخانه مرکزی

معرفی امکانات جدید موتور Google^{۱)}

در شماره‌های قبلی با یکی از بهترین موتورهای جستجو، یعنی گوگل آشنا شدید. حال، یکی از امکانات جدید این موتور و چگونگی استفاده از آن معرفی می‌شود. بنابر آخرین آمار ارائه شده در موتور گوگل، یک میلیارد و سیصد و چهل و شش میلیون و نهصد و شصت و شش هزار صفحه یا مدرک اینترنتی در این موتور نمایه شده و قابل دسترسی است. همپای این رشد، بر امکانات این موتور جستجو نیز افزوده شده است. موتور گوگل به تازگی امکانی با عنوان Preference در دسترس قرار داده است که شما را قادر می‌سازد برای جستجوهای خود اولویت‌هایی قائل شوید. این اولویت‌ها عبارتند از: Interface Language در این قسمت می‌توانید مشخص کنید نتایج جستجوی شما به چه زبانی نشان داده شود.

Search Language در گوگل این امکان به شما داده شده است تا با انتخاب زبان مورد نظر خود تنها صفحات وبی که به زبان دلخواه شماست، بازایی شود. گوگل حتی موانع زبانی را برداشته است و صفحاتی که به زبان دیگری غیر از انگلیسی هستند ترجمه می‌کند و در اختیار شما قرار می‌دهد. در حال حاضر، با بکارگیری فن آوری ترجمه خودکار می‌توان صفحاتی که به زبان ایتالیایی، فرانسوی، اسپانیایی، آلمانی و پرتغالی منتشر شده‌اند به زبان انگلیسی ترجمه نمود. بنابراین، چنانچه نتایج جستجوی شما به زبانی غیر از انگلیسی است، می‌توانید به نسخه ترجمه شده انگلیسی آن دسترسی پیدا کنید.

Number of Results این گزینه تعداد سایتهای بازایی شده ناشی از جستجو را در یک صفحه مشخص می‌کند و به عنوان پیش فرض برای نمایش نتایج در نظر می‌گیرد. با فشردن کلید سمت راست ماوس روی کلمه Display ستونی ظاهر می‌شود که از آن می‌توان شماره مورد نظر را انتخاب نمود و پیش فرض موتور برای نمایش نتایج قرار داد. به این ترتیب، چنانچه مثلاً عدد ۵ را انتخاب کرده باشید، در هر جستجو تعداد سایتهای بازایی شده در هر صفحه ۵ سایت می‌باشد.

Safe Search Filtering بسیاری از استفاده کنندگان گوگل ترجیح می‌دهند که در نتایج جستجویشان، برخی از سایتهای نامناسب مانند سایتهای قدیمی بازایی نشود. با انتخاب این قسمت، سایتهای بازایی شده محدود می‌شود. همچنین، سایتهایی که محتوای غیر اخلاقی دارند، از نتایج جستجو حذف می‌شوند. چنانچه بخواهید امکاناتی را که به منزله ترجیحات (Preference) تلقی می‌شود برای جستجوهای بعدی نیز اعمال شود، می‌توانید آن را ذخیره کنید. کافی است پس از انتخاب پیش فرضها، دکمه Save Preference را فشار دهید.

[Preferences Help](#) | [All About Google](#)

Save your preferences when finished and return to search. [Save Preferences](#)

Interface Language Display Google tips and messages in: English

☒ BETA: Enable translation of search results into your interface language. [\(Details\)](#)
(Note: Enabling translation may cause search results pages to load more slowly.)

Search Language ☒ Search web pages written in any language [\(Recommended\)](#)

۱- نقیسه دری‌فر: کارشناسی ارشد کتابخانه مرکزی

مقایسه کارایی موتورهای جستجو (۱)

نوسعه اینترنت و میزان اطلاعات روزافزون تولید شده در آن، مسأله بازیابی اطلاعات را هر چه بیشتر مطرح کرده است. برای حل این مسأله، ابزارهای مختلفی با به عرصه وجود نهاده‌اند که یکی از کارآمدترین آنها موتورهای جستجو می‌باشد. مؤسسه‌ها و شرکت‌های مختلف، موتورهای جستجوی گوناگونی طراحی نموده‌اند و به جرأت می‌توان گفت بیش از چهار هزار موتور جستجو تولید شده است که با توجه به تنوع مدارک و اطلاعات، هر یک نوع خاصی از اطلاعات را بازیابی می‌کنند.^(۲) حال برای آشنایی بیشتر با این ابزارهای جستجو، پنج موتور جستجو که کاربرد بیشتری دارند، معرفی و با یکدیگر مقایسه می‌شوند.

این موتورها عبارتند از: Google, Yahoo, Excite, Lycos, Altavista

www.altavista.com یا www.altavista.digital.com

Altavista ■

این موتور جستجو در سال ۱۹۹۵ توسعه پیدا کرد. نرم‌افزاری است با قابلیت‌های مختلف و جستجوی کلیدواژه‌ای. در قسمت Advanced Query می‌توانید چندین کلمه را با استفاده از عملگرهای Near, Not, Or, And ترکیب کنید. در جستجو می‌توان از کوناه‌سازی واژه‌ها (Wild Card) استفاده کرد. نتایج جستجو همراه با چند سطر از ابتدای عنوان هر مدرک بازیابی شده آورده می‌شود. همچنین، این موتور جستجو دارای راهنمای کمکی درباره چگونگی استفاده از امکانات آن است.

www.lycos.com

Lycos ■

یکی از موتورهای به شمار می‌رود که قادر است علاوه بر جستجوی تک‌واژه‌ای، واژه‌های ترکیبی را با استفاده از عملگرهای Not, Or, And، جستجو کند. اما، قادر به جستجوی جمله یا عبارت نیست. نتایج جستجو با چکیده‌ای کوتاه همراه می‌باشد. علاوه بر جستجوی مدرک، توانایی جستجوی تصاویر و فایل‌های صوتی را نیز داراست.

www.excite.com

Excite ■

در این نرم‌افزار می‌توان علاوه بر جستجوی کلیدواژه‌ای، جستجوی مفهومی انجام داد. به این صورت که اطلاعاتی را که درباره موضوع مورد نظر شماست، بازیابی می‌کند و به طور خودکار مترادف‌ها و واژه‌های مرتبط با موضوع را مورد جستجو قرار می‌دهد. نتایج جستجو همراه با چکیده‌ای از محتوای سایتها است. استفاده از عملگرهای And, Or, Not و همین‌طور علائمی نظیر (+) و (-) امکان‌پذیر است.

www.yahoo.com

Yahoo ■

این موتور جستجو برای یافتن اطلاعات علمی چندان مناسب نیست. اما برعکس، بهترین ابزار برای یافتن اطلاعات عمومی در اینترنت است. دارای ساختار سلسله مراتب موضوعی است. نتایج جستجو بصورت رده‌های موضوعی طبقه‌بندی شده است. دارای قابلیت جستجوی کلیدواژه‌ای و کوناه‌سازی واژه‌ها و نیز استفاده از عملگرهای Or و And است.

www.google.com

Google ■

یکی از کارآمدترین موتورهای جستجو است که نسبت به دیگر موتورها قدمت کمتری دارد. دارای صفحه‌ای ساده و بدون تبلیغات تجاری است. به همین دلیل، بسیار سریع بازیابی

۱- نفیسه دری‌فر: کارشناس ارشد کتابخانه مرکزی

۲- انواع موتورهای جستجو در مقاله‌ای در نشریه "تازه‌های اطلاع‌رسانی و اطلاع‌یابی"، در شماره ۳ دی‌ماه ۱۳۷۹، ص ۷ که توسط آقای دکتر فتاحی تهیه شده، توضیح داده شده است.

می‌شود. دارای امکانات جستجوی ساده و پیشرفته است. همچنین، دارای امکانات راهنمایی (Directory) است که در آن اطلاعات مختلف به صورت طبقه‌بندی شده ارائه شده است. در جستجوهای که از چند کلیدواژه استفاده می‌شود عملکرد And به عنوان پیش فرض جستجو محسوب می‌شود، یعنی در صورت بکار نبردن آن، خود موتور آن را در نظر می‌گیرد. برای جستجوی دقیق‌تر می‌توان عبارت مورد نظر را داخل گیومه "" قرار داد تا به طور دقیق همان عبارت یا همان ترتیب کلمات جستجو شود. نتایج جستجو با چکیده‌ای از محتوای اطلاعاتی سایتها همراه است و در ضمن، در برابر حروف بزرگ حساس نیست. به عبارت دیگر، جستجوی یک واژه با حروف کوچک و بزرگ نتیجه یکسانی دارد. برای مقایسه بهتر موتورهای جستجو، ویژگی‌های هر یک در جدول زیر آورده شده است:

انواع موتورها	Altavista	Lycos	Excite	Yahoo	Google
حوزه جستجو	سایتهای وب سایتهای خبری	سایتهای وب - اخبار مناقش - آب و هوا - چندوساندها	سایتهای وب - اخبار تصاویر - پایلهای صوتی (MP3) - آگهیهای طبقه‌بندی شده	نمایه پاهو - گروههای خبری - آدرسهای URL - e-mail فیلدهای پیدا	سایتهای وب - اخبار مدارک تصویری (JPG) اسناد دولتی
نوع جستجو	کلیدواژه‌ای	کلیدواژه‌ای	کلیدواژه‌ای مفهومی	کلیدواژه‌ای	کلیدواژه‌ای
سطح جستجو	ساده - پیشرفته - جستجوی عبارتی کوتاه سازی واژه با علامت *	ساده - پیشرفته کوتاه سازی انتهای واژه با علامت \$	ساده - پیشرفته	ساده - پیشرفته جستجوی عبارتی کوتاه سازی واژه با علامت *	ساده - پیشرفته - جستجوی عبارتی
استفاده از صیغرات یولی و علامت دیگر	Or, And, Near Not	امکانات گسترده عملگرهای بولی	Not, Or, And, And not و عملیات (+) و (-)	Or, And	امکانات گسترده عملگرهای بولی
چکیده‌ای از محتوای اطلاعاتی هر یک از سایتهای باز یابی شده امتیاز داده شده بر اساس گزارش منابع اینترنتی	دارد	دارد	دارد	ندارد	دارد
	B ⁺	B ⁺	B ⁺	A	A

همانطور که در جدول فوق مشاهده می‌شود، موتورهای جستجو در بسیاری از موارد شباهتها و در برخی جنبه‌ها تفاوتهایی با یکدیگر دارند. در زمینه بررسی انواع موتورهای جستجو و مقایسه فایده‌های آنها تحقیقاتی چند صورت گرفته است و در هر یک معایب و محاسن چند موتور برگزیده بیان شده است. اما بطور کلی انتخاب یک موتور جستجو از میان دیگر موتورها بستگی به نوع اطلاعات مورد نیاز فرد دارد.